

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DĘBNO W ROKU 2024

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity – Dz.U. z 2025, poz. 49 ze zm.) wójt składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębnie zadania wynikające z w/w ustawy realizowali asystenci rodziny i pracownicy socjalni.

Rodzinie przezwyciężającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy zapewnić wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomoc w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążenie do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Wspieranie prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów Gminy oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika Ośrodka z wnioskiem o jego przydzielenie.

Asystenci rodziny

W Ośrodku zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, jeden asystent na pełny etat na podstawie umowy o pracę, drugi asystent na umowę zlecenie. Środki finansowe na utrzymanie asystentów rodziny pochodziły ze środków własnych Gminy i wyniosły 82 598 zł, dotacja z programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej „Asystent Rodziny w 2024” wyniosła 23 885,36-zł (w 2022 r. – 3.000,-zł, w 2023 r. – 14 468,12 zł). Dodatkowo został wprowadzony Rządowy Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 - 2027”, na podstawie którego Asystent Rodziny otrzymał dodatek motywacyjny, tj. dotację w wysokości 7 033 zł. Wsparciem asystentów zostało objętych **11 rodzin, w których jest 31 dzieci**. Asystenci rodziny współpracowali i konsultowali się z pracownikami socjalnymi, kuratorami, pedagogami i psychologami w szkołach, policjantami – dzielnicowymi, członkami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej itp.. W siedzibie PCPR w Myśliborzu organizowano spotkania z udziałem asystenta rodziny lub pracownika socjalnego, które miały na celu przekazanie informacji i wymianę poglądów dotyczących pracy z rodzinami.

Działania realizowane przez asystenta rodziny to:

- a) wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i przekazywanie prawidłowych postaw rodzicielskich,
- b) pomoc w rozwijaniu umiejętności dotyczących prowadzenia gospodarstwa domowego, uporządkowania mieszkania, obejścia itp.,
- c) indywidualne konsultacje wychowawcze oraz udzielanie wsparcia rodzicom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi,
- d) współpraca z wychowawcami, pedagogami i psychologami w zakresie monitorowania postępów w nauce oraz absencji realizowania obowiązku szkolnego,
- e) pomoc w rozwiązywaniu trudności finansowych poprzez regulowanie zadłużeń, korzystanie z pomocy społecznej itp.,
- f) pomoc przy sporządzaniu pism urzędowych i kierowanie podopiecznych do specjalistów,
- g) kierowanie do lekarzy rodzinnych i specjalistów w celu poprawy sytuacji zdrowotnej, w tym kontrola szczepień dzieci,
- h) współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę: szkoły, PCPR, Sąd i Służba Kuratorska, Policja,
- i) motywowanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia,
- j) towarzyszenie i pomoc w sytuacjach kryzysowych,
- k) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia dzieci i rodzin.

Placówka wsparcia dziennego.

W celu wsparcia rodziny, dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Świetlica socjoterapeutyczna prowadzona jest przez organizację pozarządową (zadanie zlecone przez Gminę Dębno) w formie opiekuńczej. Placówka współpracuje z rodzicami lub opiekunem dziecka, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi, szkołami itp.. Pobyt w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny i dobrowolny, dysponuje **30 miejscami**, zapewnia dziecku:

- opiekę i wychowanie
- pomoc w nauce
- organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Rodziny wspierające.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. W 2023 roku w Gminie Dębno nie było rodzin wspierających. Ośrodek Pomocy Społecznej umieścił na stronie BIP stałe ogłoszenie o naborze kandydatów na rodziny wspierające, jednak do chwili obecnej nie zgłosiła się żadna rodzina chcąc pełnić funkcję rodziny wspierającej.

Pieczna zastępcza.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne formy pieczy zastępczej dzieci z terenu Gminy Dębno, dla porównania dane za lata 2022- 2024, zauważamy, że wydatki na opłacenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej są znaczące i wzrastają z roku na rok.

LATA	ZAWODOWA RODZINA ZASTĘPCZA	NIEZAWODO WA RODZINA ZASTĘPCZA	SPOKREWNIO NA RODZINA ZASTĘPCZA	RODZINNY DOM DZIECKA	PLACÓWKA OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZA	ŚRODKI FINANSOWE ZAANGAŻOWANE NA OPLACENIE POBYTU DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ
2022	1	13	36	15	10	505.706,-ZŁ
2023	1	14	37	20	18	636.156,-Zł
2024	1	13	34	18	19	900 555,- ZŁ

Kolejna tabela przedstawia pracę dwóch asystentów rodziny z rodzinami, które wyraziły chęć współpracy z asystentem lub asystentura stanowiła zalecenie Sądu, w związku z nieprawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

LATA	IŁOŚĆ RODZIN	IŁOŚĆ OSÓB W RODZINACH	IŁOŚĆ DZIECI W RODZINACH
2022	21	73	46
2023	18	64	45
2024	11	49	31

Pomoc finansowa i rzeczowa.

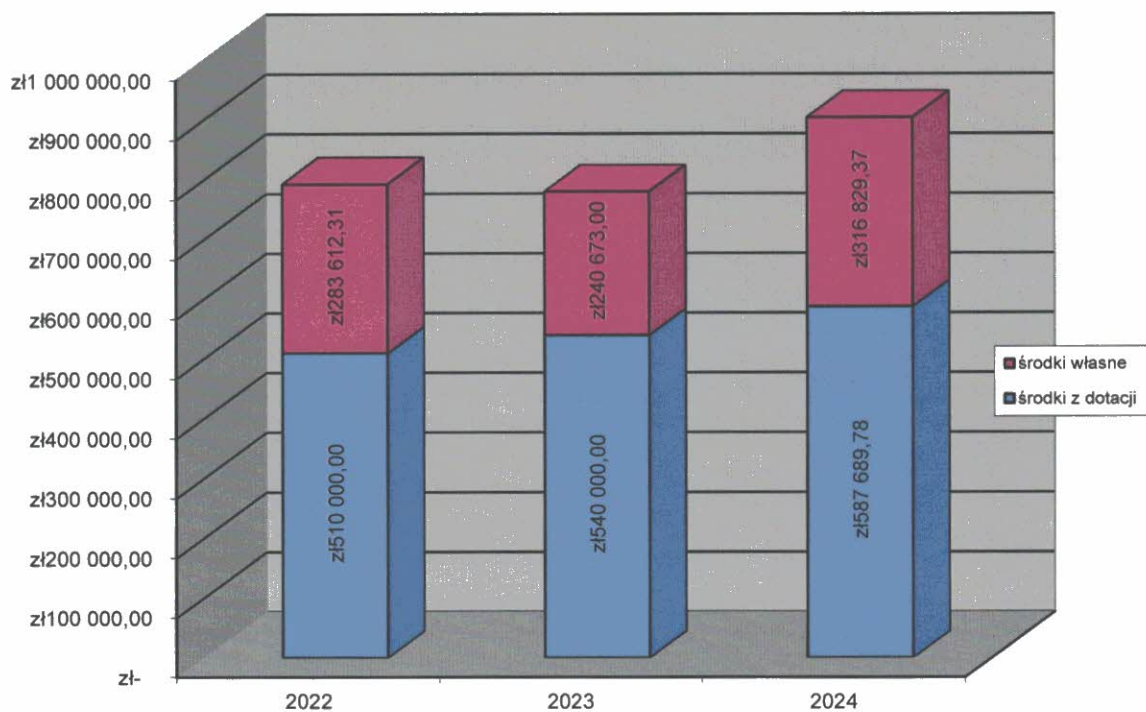
Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”

Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest koordynacja działań związanych z realizacją na terenie Gminy Dębno programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych.

W 2024 roku ze wsparcia w ramach programu rządowego skorzystało **489 osób** (2022 r. – 546 osób; 2023 r. – 494 osoby;), w tym **163 dzieci** (2022 r. – 199; 2023r. – 175 dzieci;).

402 039 zł – to ogólny koszt gorących posiłków, które zapewniono wszystkim dzieciom oraz osobom starszym i samotnym, którzy nie są w stanie zapewnić sobie posiłku – beneficjentom programu rządowego.

Dotacja na realizację programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.

Źródło: dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej

Ustawa „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, określa uprawnienia do wsparcia i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej i instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie obejmuje m.in. dostęp do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2024 roku żadna rodzina nie wnioskowała o wsparcie, w 2022 r. – 1 rodzina i w 2023 r. skorzystała 1 rodzina, otrzymując jednorazowo świadczenie w wysokości 4.000,- zł.

„Karta Dużej Rodziny”

Jedną z form instytucjonalnych jest rządowy program „Karta Dużej Rodziny”. W poniższej tabeli przedstawiamy ilość wydanych kart w latach 2022-2024.

LATA	2022	2023	2024
ILOŚĆ WYDANYCH KART DUŻEJ RODZINY	Wnioski tradycyjne 418 kart	Wnioski tradycyjne 404 karty	Wnioski tradycyjne 153 karty
	Wnioski elektroniczne 425 kart	Wnioski elektroniczne 403 karty	Wnioski elektroniczne 155 karty
LICZBA RODZIN (NARASTAJĄCO)	977	1168	1 217

Karta Dużej Rodziny (KDR) to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3 plus zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. To zniżki np. na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, księgarni czy w końcu zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa.

RODZINA 800+ Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci

Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwana „Programem Rodzina 500 plus”, wprowadziła świadczenie, którego celem jest wsparcie finansowe rodziców w zaspokajaniu potrzeb życiowych w wychowywaniu dzieci. Świadczenie skierowane jest do rodzin wychowujących dzieci do 18 roku życia. Ustawa weszła w życie 1 kwietnia 2016r. (tekst jednolity Dz. U 2024r., poz. 1576 ze zm.).

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dzieci, w tym z opieką nad nimi i zaspokajaniem ich potrzeb życiowych. Zgodnie z art. 5 ust. 1 Ustawy, świadczenie wychowawcze do końca 2023 r. przysługiwało w wysokości 500 zł miesięcznie na każde dziecko, od 01 stycznia 2024r. jest to 800 zł miesięcznie.

Zgodnie z nowelizacją w/w ustawy od 01.01.2022 r. postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej nadal realizuje to zadanie tylko w zakresie koordynacji.

Na podstawie rozstrzygnięć Wojewody Zachodniopomorskiego w ramach koordynacji w 2024 r. zostały wypłacone 226 świadczenia dla 7 rodzin, na łączną kwotę **113 000 zł**

Poniesione wydatki z budżetu państwa na wypłaty świadczeń wychowawczych zamknęły się w kwocie 116 390 zł, w tym na koszty obsługi 3 % - 3 390 zł.

Sprawozdawczość.

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny za 2023 rok zostały sporządzone przez OPS w Dębnie w Centralnej Aplikacji Statystycznej i przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w wymaganym terminie.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Po rozeznaniu potrzeb środowiska lokalnego oraz zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zauważa się konieczność objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem w szczególności poprzez:

- podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie umiejętności przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych,
- finansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny przy jednoczesnym ubieganiu się o dotację celową z budżetu państwa na to zadanie a w przypadku braku dotacji zwiększenia środków własnych,
- udział Gminy Dębno w ponoszeniu kosztów odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, co wynika z zapisów ustawowych,
- finansowanie dożywiania dzieci z rodzin problemowych.

Skuteczna realizacja wskazanych potrzeb powoduje konieczność wydatkowania zaplanowanych środków oraz zaangażowanie wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy Dębno. Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co w efekcie doprowadzi do sytuacji, gdzie rodziny będą funkcjonować na lepszym poziomie, z pełniejszym wykorzystaniem własnych zasobów.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie
Krzysztof Stankiewicz
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Dębnie
mgr Krzysztof Stankiewicz